

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

GIÁO DỤC & ĐỜI SỐNG

Ông bà đôi khi đóng vai trò là người bạn tâm giao của cháu mình.

GIA ĐÌNH

Niềm vui và khó khăn khi làm ông bà

JEFF MINICK

Chúng ta có một câu cách ngôn nổi tiếng của một tác giả Khuyết danh: “Ông bà vừa là cha mẹ, vừa là thầy cô, và vừa là bạn thân.”

Ghép ba phần đó vào “ông bà” tạo nên những niềm vui lớn nhất mà cuộc sống có thể ban tặng cho chúng ta. Làm ông bà khác hẳn làm cha mẹ. Nỗi lo lắng khi làm cha mẹ sẽ được thay thế bằng niềm vui, và

Sự nuông chiều mà ông bà dành cho các cháu sẽ đạt dào hơn dành cho những đứa con.

sự nuông chiều mà ông bà dành cho các cháu sẽ đạt dào hơn dành cho những đứa con. Người cha hiếm khi được mẹ mình cho ăn kẹo thời bé vô cùng ngạc nhiên khi thấy bà sẵn lòng đưa cho cháu gái một thanh kẹo Hershey’s.

Và dưới đây, chúng ta hãy suy nghĩ sâu hơn một chút về ba vai trò này của ông bà.

Ông bà làm cha mẹ

Nhiều ông bà chăm cháu khi không có cha mẹ bên cạnh. Một người bà

mà tôi biết chăm sóc hai đứa trẻ mới biết đi vài ngày một tuần trong khi con gái và con rể của bà đi làm. Tôi nói chuyện với bà ấy, và với nhiều ông bà khác, bà ấy rất thích thời gian này với lũ trẻ. Không bị áp lực phải làm việc nhà và các công việc khác, bà có thể tập trung vào lũ trẻ hơn cả cha mẹ chúng, chơi trò chơi với chúng hoặc ngồi trên hiên nhà nhìn lũ trẻ chạy quanh sân. Điều tuyệt vời nhất là – hầu hết các ông bà đều hiểu

Xem tiếp trang 3

Một cặp đôi trẻ tại lễ hội Năm mới.

Tết của người H'mông ở Luang Prabang: Tục tìm vợ và các cuộc theo đuổi khác

TIM JOHNSON

Người tài xế taxi tỏ vẻ xin lỗi và nói với tôi: “Thưa ông, đây đã là nơi gần nhất mà tôi có thể đến được,” và sau đó tôi phải leo thêm khoảng hơn một dặm mới đến đích. Tôi đi chuyể cùng hướng với những người xung quanh, và cứ thế tham gia vào cuộc hành hương. Đám đông mỗi lúc một đông hơn khi gần đến đích. Một số thì đi bộ, một số

khác thì chạy vù qua từ phía sau tôi trên những chiếc xe máy ồn ào. Có cả một đại gia đình đứng nhấp nhô trên một toa xe được kéo bằng một chiếc xe gắn máy. Không khí thì nặng nề vì độ ẩm, nhưng lại nhẹ nhàng với tinh thần lễ hội, mặc dù sự thật là có rất nhiều người phải đi một chuyến rất dài để đến được đây. Những gian hàng nhỏ nhỏ, bán đồ thiết yếu – một người buôn bán thời vụ chất đầy chuối

lên quầy hàng của mình và rao hàng rất to về phía tôi bằng bộ loa của họ, hỏi rằng liệu tôi có muốn một bữa sáng muộn hay không.

Hàng ngàn người tụ tập với nhau

Tôi sải bước hướng về phía mùi hương của những món chiên và âm thanh náo nhiệt của đám đông.

Xem tiếp trang 6

KHÁM PHÁ

LUXEMBOURG

một di sản của lịch sử, một thành phố của tương lai

CHRISTIANE GOOR & CHARLES MAHAUX

Luxembourg là một trung tâm tài chính quốc tế nổi tiếng, nhiều tổ chức của Âu Châu và các công ty trên thế giới đã chọn thủ đô của Luxembourg làm nơi đặt trụ sở vì trình độ chuyên môn cao và công nghệ tiên tiến của đất nước này. Không có gì ngạc nhiên khi người dân có các quốc tịch khác nhau góp mặt đông đúc nơi đây. Di sản lịch sử được UNESCO vinh danh từ năm 1994 này có đời sống văn hóa tuyệt vời, sự hài hòa giữa không gian thiên nhiên và quy hoạch thành phố, ẩm thực tuyệt hảo... khiến du khách không khỏi choáng ngợp. Tất cả nghệ thuật sống đều hội tụ cùng nhau.

Gibraltar của phương Bắc

Lịch sử bắt đầu vào thế kỷ thứ 10 trên mỏm đá Bock được vây quanh bởi những bức tường thành nhìn ra thung lũng Alzette. Tất cả những gì còn lại của lâu đài đầu tiên giờ đây chỉ là tàn tích, nhưng nếu phóng tầm mắt ra xa để có bức tranh toàn cảnh rộng lớn từ địa điểm này thì có thể dễ dàng lý giải vì sao pháo đài này từng được mở rộng và gia cố nhiều lần. Luxembourg được xem tựa như “ổ khóa” của Âu Châu mà nhiều quốc gia muốn sở hữu chiếc chìa khóa. Các Hoàng đế của Đế chế La Mã Thần thánh (St-Empire), nhà Bourgogne, nhà Habsbourg, các vị vua của Tây Ban Nha và vua Pháp, người Phổ, đều đã lần lượt chiếm đoạt mảnh đất này, dành nguồn lực để khóa chặt địa điểm có biệt danh là Gibraltar phương Bắc vào thế kỷ 18.

Corniche là một con hẻm dành cho người đi bộ được xây dựng vào thế kỷ 17 bởi người Tây Ban Nha và người Pháp trên các thành lũy kiên cố của thành phố, phía trên con sông Alzette, nơi được mệnh danh là “ban công đẹp nhất Âu Châu” với tầm nhìn toàn cảnh các mặt tiền và các mái nhà của thành phố.

Lời khuyên cho các du khách là nên thả bước trong những con hẻm của thị trấn Hạ, Grund, khu phố của thợ thủ công ngày xưa, nơi những ngôi nhà nhỏ lợp bằng đá phiến màu xám vẫn còn tồn tại. Khi ngừng đầu nhìn lên mỏm đá Bock, người ta có thể hình dung rõ hơn những pháo đài này là như thế nào vào thuở ban sơ, chúng trải rộng hơn 180 hecta trong khi thị trấn chỉ có 120 hecta. Bức tường thành đầu tiên, vành đai thứ hai, những pháo đài nhỏ được làm từ đá, mê cung phòng thủ dài 23km với những hầm trú ẩn được đào trong đá sa thạch, tất cả những hiện hiển rõ ràng đó cho chúng ta một bản tóm tắt chân thực về kiến trúc quân sự qua nhiều thế kỷ, ngay cả khi quân thể này đã bị phá bỏ một phần lúc thế chế Đại Công tước ra đời nhằm mở rộng thành phố ra ngoài phạm vi những bức tường thành.

Để đủ sức chứa được 100,000 người dân, thủ đô phải mở rộng ra khỏi những đường biên cũ được đánh dấu bởi các thung lũng hợp lưu của sông Alzette và Pétrusse. Thủ đô này đã chọn xây cầu để kết nối những khu dân cư khác nhau của mình và mở ra thế giới bên ngoài. Nổi tiếng nhất phải kể đến cây cầu Adolphe, được hoàn thành vào năm 1903, một tác phẩm nghệ thuật táo bạo thời bấy giờ. Cây cầu vắt qua thung lũng Pétrusse với độ cao 40 mét và đồng thời tạo nên một vòm cầu 85 mét. Giao lộ này của trung tâm thành phố với khu ga mới đã tạo nên một cuộc sống hội hè và ẩm thực về đêm.

Việc Luxembourg được chọn làm nơi đặt trụ sở của Liên minh Âu Châu (EU), đã khởi đầu sự phát triển mạnh mẽ khu đô thị nằm trên khu cao nguyên Kirchberg. Đây cũng là thời điểm Luxembourg xây dựng một cây cầu mang tính biểu tượng khác, cầu Grande-Duchesse Charlotte màu đỏ, bắc qua thung lũng Alzette ở độ cao 74 mét và dài 355 mét.

Lạc bước một ngày giữa các địa điểm khác nhau của thủ đô Luxembourg,

Từ Corniche nhìn xuống Tu viện Neumünster ở Grund, thị trấn Hạ. Phía trên Grund thấp thoáng những tòa nhà màu trắng của Khu phố Tư Pháp thuộc thị trấn Thượng.

ALL PHOTOS BY CHRISTIANE GOOR AND CHARLES MAHAUX UNLESS NOTED OTHERWISE

Tòa nhà Mudam với mái kiến trúc hình chữ V bất đối xứng nhô lên bên cạnh di tích Pháo đài Thüngen.

Khu phố Tư pháp theo phong cách Baroque Moselle nằm trên cao nguyên Saint-Esprit, nơi có tầm nhìn bao quát xuống thị trấn Hạ.

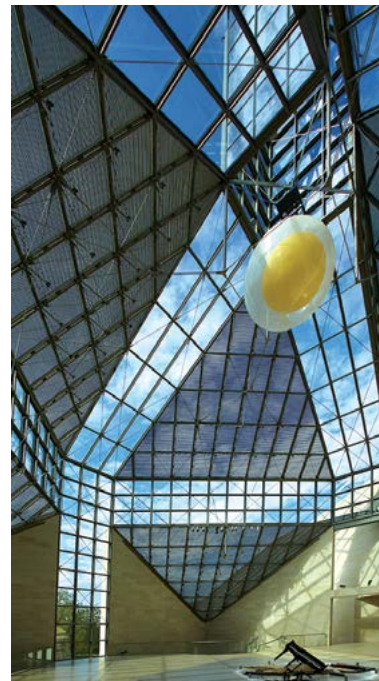
Tượng Đại công tước Guillaume II trên lưng ngựa, một trong những bức tượng tiêu biểu nhất của thủ đô Luxembourg, chợ phiên hàng tuần được tổ chức tại địa điểm này.

Từ thị trấn Thượng có thể khám phá cầu Adolphe bắc qua thung lũng Pétrusse xanh tươi dẫn đến khu ga.

Những chiếc bình khổng lồ có màu sắc tươi sáng được đặt dọc theo các bức tường của Khu phố Tư pháp.

Mái nhà bảo tàng lợp bằng các loại kính khác nhau giúp khuếch tán ánh sáng bên trong bảo tàng Mudam.

Buổi tối, quảng trường D'armes lãng mạn trong tiếng dương cầm, đem đến niềm vui cho du khách nhâm nhi một ly ở ngoài trời.

Đường Grand-Rue chỉ dành cho người đi bộ từ năm 1979, nhờ đó dịch vụ mua sắm phát triển và thu hút nhiều du khách.

cho dù trên Quảng trường Âu Châu ở Kirchberg hay trên con hẻm Corniche trong khu phố cổ, trên lan can của một trong những cây cầu nổi tiếng hoặc đỉnh của thành cổ Vauban... Luxembourg đều xuất hiện trước bạn vừa cổ kính giữa những di tích pháo đài nổi tiếng, vừa có dáng vẻ hiện đại đầy cuốn hút của cao nguyên Âu Châu.

Đa dạng, thân thiện và sinh thái

Nằm trong top 10 thành phố xanh nhất Âu Châu, mặc dù có gần 160,000 người lao động xuyên biên giới đến làm việc mỗi ngày, Luxembourg tự hào về khả năng cung cấp các lựa chọn đi lại cho những ai không muốn dùng xe hơi, cùng với không gian xanh mà cư dân không nhất thiết phải ra khỏi thành phố mới có.

Quảng trường D'armes ở trung tâm khu phố cổ được mệnh danh là “phòng khách đẹp nhất của thành phố.” Bạn vừa có thể nhâm nhi một ly rượu và lắng nghe tiếng piano trầm bổng phía trước Tòa nhà Cercle.

Tại Luxembourg, người ta sẽ nhận ra đây là một thành phố đa ngôn ngữ: tiếng Đức, Pháp, Anh, Bồ Đào Nha, và tất nhiên là cả tiếng Luxembourg. Rất nhiều ngôn ngữ giao thoa hòa đồng trong các khu chợ và trong các cửa hàng mang đến cho thành phố này một không gian nhân văn và thân thiện đến không ngờ. Là một trong những thủ đô nhỏ nhất trong Liên minh Âu Châu, Luxembourg lại là một thủ đô đậm nét Âu Châu nhất. Thậm chí còn hơn thế nữa bởi vì 170 quốc tịch khác nhau chọn cư ngụ ở đây... Ẩm thực địa phương cũng sánh vai với ẩm thực tại những thành phố lớn nổi tiếng trên thế giới.

Chính trên đỉnh của cao nguyên Kirchberg, thành phố phát triển một quận hiện đại mới. Thang máy từ quảng trường Saint-Esprit đưa bạn đến công thị trấn Thượng, ngay giữa trung tâm Khu Tư pháp, nơi tất cả các tòa án được đặt tại đây. Mỗi tòa án có một tòa nhà riêng do anh em kiến trúc sư nhà Krier người Luxembourg thiết kế. Nhờ vậy, các công trình gợi lại kiến trúc truyền thống của Luxembourg, với những đường nét trang nhã bao quanh cửa ra vào và cửa sổ bằng đá, những đường vôi trát, đá phiến, khung cửa sổ và cửa ra vào bằng gỗ. Để tô điểm thêm, các tòa nhà màu trắng tuyệt đẹp được gắn những chiếc bình khổng lồ màu sắc sặc sỡ bắt mắt và ánh sáng.

Một thành phố có gần 70% cư dân mang hộ chiếu nước ngoài đem lại một lợi thế khác: sự đa dạng văn hóa. Thủ đô có thể tự hào về đời sống văn hóa phong phú được bồi đắp bởi các nghệ sĩ từ các lĩnh vực quốc tế có uy tín. Tòa nhà Mudam, tác phẩm của kiến trúc sư người Mỹ gốc Hoa Ieoh Ming Pei, ngày nay là một bảo tàng nghệ thuật đương đại. Những bức tường đá, kính và mái bằng kính của nó nổi bật trong không gian của công viên bao quanh.

Tòa Philharmonie do ông Christian de Portzamparc thiết kế, sở hữu một phòng hòa nhạc lộng lẫy được bao quanh bởi hàng cột cao lớn gồm 827 đường thẳng đứng để lọc ánh sáng và tạo sự kết nối giữa người khán thính giả bên trong khán phòng với thế giới bên ngoài. Mỗi năm, có khoảng 380 buổi hòa nhạc tại đây, quả là một sự thách thức đáng kể đối với thủ đô nhỏ bé này.

Dù là dành một tuần để thăm Luxembourg, chắc chắn sẽ quá ngắn ...

Thanh Vân biên dịch